

Література:

1. Аксиологическая лингвистика: лингвокультурные типы: Сб. науч. тр. / под ред. В. И. Карасика. – Волгоград : Парадигма, 2005. – 310 с.
2. Андрейчук Н. І. Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття : монографія / Н. І. Андрейчук. – Львів : Видавництво Львівської Політехніки, 2011. – 280 с.
3. Вороб'єв В.В. Лінгвокультурологія / В. В. Вороб'єв. – М. : Изд-во РУДН, 2006. – 330 с.
4. Демиденко О. П. Методика навчання студентів немовних спеціальностей стандартів повсякденної комунікативної поведінки американців: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед.наук. : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання – германські мови» / О. П. Демиденко. – Одеса, 2012 – 24 с.
5. Дмитриева О.А. Лінгвокультурные типы России и Франции XIX века: автореф. дис. на соиск. учен. степ. д-ра филол. наук: спец. 10.02.20 «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / О.А. Дмитриева. – Волгоград, 2007. – 48 с.
6. Ковальова Г. П. Національна ідентичність та її формування в незалежній Україні в умовах глобалізації: культурологічні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». – Харків, 2010. – 24 с.
7. Красных В. В. Основные функции культуры и лингвокультуры [Электронный ресурс] / В. В. Красных. – Режим доступа : http://istina.msu.ru/media/publications/articles/6bd/b7d/3179727/Krasnyih-Osn_ff_K_i_LK.pdf
8. Леонова А. Ю. Лінгвокультурний типаж «українець» в російському мас-медіа дискурсі [Електронний ресурс] / А. Ю. Леонова // Слов'янський збірник : збірник наукових праць / ОНУ ім. І. І. Мечникова. – Вип. 19, 2015. – С. 298–304. Режим доступу : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7924/1/298-304.pdf>
9. Матузкова Е. П. Об английскости / Е. П. Матузкова // Вісник ОНУ. Серія «Філологія». – Т. 18. – Вип. 2(6), 2013. – С. 94–101
10. Мультитран. [Електронний ресурс] Режим доступу www.multitrans.ru
11. Мурзинова И. А. Лінгвокультурний типаж «британская королева»: социокультурные характеристики [Электронный ресурс] / И. А. Мурзинова // Электронный научно-образовательный журнал ВГПУ «Грани познания». – № 4(5), 2009. – Режим доступа : www.grani.vspu.ru
12. Опарина Е.О. Лінгвокультурологія : Методологические основания и базовые понятия / Е. О. Опарина // Язык и культура: Сб. обзоров. – М., 1999. – С. 34–35.
13. Пятковська Т. Концепти української ментальності у мовному дискурсі паремій / Т. Пятковська // Рідний край. Серія: Мовознавство. – №1 (30), 2014. – С. 94 – 97.
14. Санченко Є.М. Лінгвокультурний типаж «Елітарна мовна особистість з діалектним субстратом» [Електронний ресурс] / Є.М.Санченко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка Режим доступу: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=10691&chapter=1>
15. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля.–К, 2008. – 712 с.
16. Сміт Е. Д. Національна ідентичність / Е. Д. Сміт. – К. : Основи, 1994. – 224 с.
17. Сукаленко Т. М. Лінгвокультурний типаж «чиновник»: принципи виділення й опису / Т. М. Сукаленко // Наукові записки. Серія «Філологічна» – Випуск 23. – 2012. – С.170–173.
18. Сукаленко Т. М. Лінгвокультурний типаж «козак»: історія та сучасність / Т. М. Сукаленко // Українська мова. – № 1. – 2014. – С. 23–37.
19. Тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eslovnnyk.com>
20. Українознавство : посіб. / уклад. В. Я. Мацюк, В. Г. Пугач. – К. : Зодіак – ЕКО, 1994. – 399 с.
21. Фокс К. Наблюдая за англичанами. Скрытые правила поведения / К. Фокс [пер.с англ. И. П. Новоселецкой]. – М. : РИПОЛ классик, 2011. – 512 с.
22. Guibernau M. The Identity of Nations / M. Guibernau. – Cambridge : PolityPress, 2007. – 248 p.
23. Tomalin B. Cultural awareness / B. Tomalin, S. Stempleski. – Oxford University Press, 1996. – 161 p.
24. Oxford Dictionaries. Language matters. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oxforddictionaries.com/>
25. The Free Dictionary by Farlex. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.thefreedictionary.com>
26. Ask Meta Filter. Querying the hive mind. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ask.metafilter.com/202245/How-are-British-people-taught-to-expect-failure-and-disappointment>

УДК 811.111'37:811.111'42

М. Ю. Іванченко,

Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів

**РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ НЕСПРОМОЖНОСТІ
В ІДИМАТИЧНИХ ВИРАЗАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Стаття присвячена аналізу особливостей репрезентації фінансової неспроможності у ідіомах англійської мови. Виділено тематичні підгрупи ідіом, здійснено аналіз механізмів актуалізації даного феномену, визначено референційні джерела утворення ідіоматичних виразів фінансової неспроможності у англійській мові.

Ключові слова: ідіома, актуалізація, конотація, референційні джерела.

REPRESENTATION OF FINANCIAL INSOLVENCY IN ENGLISH IDIOMS

The article is devoted to the analysis of the peculiarities of representation of the financial insolvency in English idioms. The thematic groups of the idioms are pointed out, the mechanism of cognitive actualization of this extra linguistic phenomenon is analyzed. The results of the analysis shows that the financial insolvency in English idioms is actualized with the help of the verbs which have seme «to move rapidly in space», «to fail, to make a slip», «to limit» in their semantic structure; adjectives with the seme «limited», «deficient, deprived», adverbs – down, behind. The specific historical and cultural sources of the financial insolvency idioms formation are revealed.

Key words: idiom, actualization, connotation, reference sources.

**РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ФИНАНСОВОЙ НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТИ В ИДИМАТИЧЕСКИХ ВЫРАЖЕНИЯХ
АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА**

Статья посвящена анализу особенностей репрезентации финансовой несостоятельности в идиоматических выражениях английского языка. Выделены тематические подгруппы идиом, осуществлен анализ механизмов актуализации данного феномена, определены исторические и культурные референционные источники образования идиоматических выражений финансовой несостоятельности в английском языке.

Ключевые слова: идиома, актуализация, коннотация, референционные источники.

Будь-яка мова – це універсальна система знаків, потенційно здатна відобразити все, що складає реальний світ, описати будь-які предмети і явища оточуючої дійсності. Проте різні мови одні й ті ж предмети і явища відтворюють по-різному. Мова відображає дійсність, створює власну картину світу, специфічну й унікальну для кожної культури.

Матеріальні цінності суттєво змінилися у XXI столітті. Стрімкий економічний розвиток чергується з раповими фінансовими кризами. Вагому роль у визначенні соціального успіху людей відіграють матеріальні цінності. У сучасному суспільстві поняття гроші (money), багатство (wealth), прибуток (profit), винагорода (reward), добробут, благополуччя (well-being) стають нероздільними. Дослідник І. О. Голубовська, яка детально вивчала поняття багатство і бідність у національних картинах світу, зауважує, що у британському суспільстві гроші постають як сила, яка править усім світом [5, с. 250]. Це свідчить про національні особливості даної етнічної спільноти, які формувалися під впливом історичних та соціальних чинників.

Природньо, що за таких умов поняття фінансової неспроможності виходить на перший план, що і обумовлює актуальність даної наукової розвідки.

Проблеми взаємозв'язків мови і мислення, мови та культури, впливу суспільних процесів на мовні явища є основними в сучасній лінгвістиці. Сьогодні можемо говорити про своєрідне домінування «трьох К» у мовознавстві – когніції, комунікації, культури [7, с. 26]. Вивчення мови крізь призму психомисленневих та соціокультурних процесів лежить в основі багатьох сучасних наук (соціолінгвістики, психолінгвістики, когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології).

Дослідження останніх років свідчать про те, що на сьогодні одним із ядерних концептів у національному світосприйнятті є такі ціннісні концепти як БАГАТСТВО, БІДНІСТЬ, ГРОШІ, що виявляється й на вербальному рівні. Згадані концепти досліджували в компаративному аспекті на матеріалі англійської та слов'янських мовних картин світу О. Ю. Булигіна [2], О. В. Голубєва [4], І. А. Майоренко [8], Т. А. Мільохіна [9], В. Є. Копиця [6], Т. Г. Пимонова [10], О. В. Струк [11], І. А. Чернищенко [13].

На першому етапі нашого дослідження ми спробували окреслити межі позамовної дійсності, які виражає фінансова неспроможність. Так, за даними технічної енциклопедії явище фінансової неспроможності присутнє в економіці будь-якої країни з ринковою орієнтацією відносин. Виникає остання у результаті економічного дисбалансу, коли витрати перевищують рівень прибутку. Вказується, також, що банкрутство – це завжди фінансова неспроможність, тоді як фінансова неспроможність не завжди означає банкрутство [1, с. 34]. Фінансова неспроможність як правило супроводжується припиненням платежів за борговими зобов'язаннями через відсутність коштів; фінансовий крах, розорення. Важливою умовою успішного протікання тих чи інших економічних процесів є платоспроможність юридичних осіб або організацій учасників. Не дивно, що неплатоспроможність стала рушійною силою для утворення багатьох фразеологізмів, крилатих виразів, паремій та ідіом, що є об'єктом нашої наукової розвідки. Предметом наукового дослідження є особливості репрезентації згаданого феномену позамовної дійсності.

В межах даної наукової статті ми маємо на меті виділити тематичні підгрупи ідіом фінансової неспроможності, проаналізувати механізми актуалізації цього феномену, визначити референційні джерела утворення останніх.

Матеріалом дослідження слугували дані суцільної вибірки із словників англійської мови.

Отже, у результаті аналізу ми виділили наступні тематичні групи ідіом, що виражають фінансову неспроможність у англійській мові.

Найчисельнішу групу ідіом неплатоспроможності формують вирази, що позначають **погіршення матеріального становища**. Зовнішнім показником матеріального статку є вигляд людини, її одяг, побутові умови.

This coat has seen better days. I need a new one [2, с. 73];

Tom's house needs paint. It looks down at heel [3, с. 98].

Обмеженість коштів, нездатність оплатити свої потреби актуалізується за допомогою дієслова *short*. Процес концептуалізації відбувся завдяки наявності в предиката семи «обмежений, недостатній»:

Browns had a thin time of it when the children were small and Mr. Brown was poorly paid [5, с. 71];

Usually at the end of the month, I'm short of money [4, с. 102].

Фундаментальна економічна категорія, яка означає кількість грошей, за яку продавець згоден продати, а покупець готовий купити одиницю товару є ціна [3, с. 1523]. Виникнення дисбалансу у ринкових відносинах продавець-ціна-покупець є причиною фінансової неспроможності. Окрему групу формують англійські ідіоми, що позначають **завищення цін**. Наприклад:

Do I look as though I can afford a house that costs the earth? [1, с. 25].

Для надання більшої експресивності, непомірно завищені ціни актуалізуються як травма, несумісна з життям. Таким чином, опосередковано вказується на неспроможність покупців купити товар за такою ціною. У контексті буквально вказано на те, що люди швидше помруть з голоду, ніж здійснять покупку:

It is no use buying raw commodities at cut-throat prices if the result is to impoverish prospective customers [5, с. 129];

It cost an arm and a leg, so I didn't buy it [2, с. 144].

До цієї ж групи ми віднесли вирази із протилежним значенням – купити **дешево**, «за дарма». У даному випадку ці вирази мають негативну конотацію – аби продати, працювати у мінус:

Flats to rent here are no longer two a penny [3, с. 197];

In Italy, the peaches are dirt cheap [4, с. 31].

Як ми згадували вище, **банкрутство** – це завжди фінансова неспроможність. Точніше – це процес, у якому індивід чи організація, нездатна розрахуватися із боргами [3, с. 97]. До складу цієї групи увійшли наступні приклади:

Our profits have hit rock bottom. This is our worst year ever [2, с. 79];

Look, John, I'm in a tight spot. Can you lend me £20? _ I'm in a spot too. I need £300 [4, с. 97].

Цікавим є приклад: *No wonder Jack's in Queer Street. He spends more than he earns* [4, с. 89]. Цей вираз вживається стосовно осіб, котрі мають певні складнощі, в основному фінансові. В англійській мові таке положення асоціюється із вулицею Карей, де свого часу знаходилися Лондонські суди для банкрутів.

Окрему групу ідіом складають вирази, що позначають **невдалу покупку, продаж** товару, угоду у бізнесі.

Buying a car without test driving it is like buying a pig in a poke [1, с. 318];

I made some bad investments last year, and it looks as though I may go broke this year [5, с. 59];

The show was so bad we felt we hadn't got our money's worth [3, с. 53].

Попадаючи у скрутне матеріальне становище люди часто звертаються за допомогою, беруть у борг, тобто **позичають** будь-що:

Go to the bank and ask for the loan again. This time try not to come away empty-handed [2, c. 14].

Неплатоспроможність у більшості випадків стає причиною появи боргів, що в англійській мові порівнюється з падінням, бігом, які номінують швидке переміщення у просторі на значні відстані. Таким чином, підкреслюється раптовість та швидкість появи цієї проблеми, а також її глобальність:

Big four soccer clubs continue to run into debts [3, c. 172].

Наслідком погіршення фінансового становища є **економія**, тобто бережливість, ощадливість при витрачанні будь-чого [3, c. 254]. До цієї групи відносимо вирази:

For the last two years, we have had to get by on a shoe-string [3, c. 51];

Bob has to pinch and scrape all the time because of his low wages [5, c. 146].

Єдиним виходом із важкого фінансового становища є економія, тобто бережливість, ощадливість у використанні прибутків.

... our coals and candles were painfully economized – the pair of candles reduced to one, and that most sparingly used [2, c. 6].

Економія концептуалізується за допомогою дієслова *to cut*, яке номінує процес (роз)ділення об'єкта із застосуванням гострих предметів:

We cut our expenses to the bone and are still losing money [1, c. 69].

У даному прикладі вживання саме цього предикату надає експресивності виразу, оскільки використання такого методу зміни структури об'єкта дозволяє чітко визначити межі та результат (від)різання. Вибір предиката зумовлений специфікою екстралінгвістичного явища.

Нерозумне використання, даремне витрачання грошей, майна має назву **марнотратство** [3, c. 455]. Це поняття об'єднало у окрему групу англійські ідіоматичні вирази, що позначають фінансову неспроможність. В англійській мові таке екстралінгвістичне явище виражається за допомогою дієслів *to splash, to pour, to throw*. Таким чином, марнотратство за аналогією порівнюється з розливанням, розкиданням. Перенесення із сфери конкретного до сфери абстрактного відбулося завдяки наявності у предикатів семи «недбалий, хибний».

The Browns are always throwing good money after bad. They bought a plot of land which turned out to be swamp, and then had to pay to have a filled in [5, c. 192];

Jack splashed out on a new car that he couldn't afford [4, c. 181];

Don't buy any more of that low-quality material. That's just pouring money down the drain [3, c. 151].

Часто погіршення матеріального становища стає причиною аморальних та протиправних дій суб'єкта, таких як **обман, крадіжка** і т. д. До цієї групи ми віднесли наступні приклади:

Mary is also enjoying her ill-gotten gains. She deceived an old lady into leaving money to her in her will [2, c. 83];

Jane was sent to jail for cooking the books of her mother's shop [1, c. 25].

Наступним завданням нашого дослідження є визначення референційних джерел утворення ідіоматичних виразів на позначення фінансової неспроможності в англійській мові.

Дослідження останніх років свідчать, що «перенесення структури концептуальної області (домена) цілі на область джерела («a mapping of the structure of a source model onto a target model») [15, c. 7] відбувається у результаті проходження явищ та подій позамовної дійсності крізь призму світосприйняття окремої людини, зокрема як представника певного мовного колективу, і, природно, виражає думку загалом.

Історичні та крос-культурні дослідження довели, що метафора має історично та культурно специфічні джерела утворення [14], тобто джерела, які не є універсальними, а пов'язані із особливостями історичного та культурного розвитку.

В результаті проведеного аналізу джерел утворення ідіом, що позначають фінансову неспроможність ми встановили, що останні охоплюють широке коло екстралінгвальних явищ. Теоретичною базою для виокремлення цих груп стали дослідження В. Белякова та Ю. Зінкена [16; 17, c. 23]. Так, відібрані нами приклади ми спробували поділити відповідно до сфери-джерела на 2 групи: «Людина та природа», «Засоби та результати людської діяльності». Виділені нами сфери-джерела включають наступні референційні субкатегорії: I – Людина та природа: 1) антропоморфізми (соматизми); 2) природа: а) фауна, б) простір, в) форма; II – Засоби та результати людської діяльності: 1) будівлі, 2) артефакти.

Людина, яка є частиною навколишнього середовища, завжди намагалася порівнювати його із собою, зі своїми образами, думками й приписувала явищам світу, що оточував її, ті властивості, які мала сама, відповідно ототожнюючи себе з природою та вказуючи на свій емоційний і фізичний стани. Це підтверджує і аналіз інвентаризованих нами ідіоматичних виразів, який показав, що сферою-джерелом до утворення більшості з них є референційна субкатегорія «природа».

Так, невдала покупка порівнюється із тваринами *rip, pig, etc.*: *The salesman sold Jane a pup when he persuaded her to buy the second-hand washing-machine. Water pours out of it* [3, c. 172].

Певна кількість ідіом фінансової неспроможності утворені на основі асоціативних зв'язків із об'єктами природи: *hill, rock, etc.* При чому погіршення матеріального становища за аналогією порівнюється із стрімким рухом донизу, підніжжя гори, пагорбу: *This industry is going downhill. We lose money every year* [1, c. 59].

З іншого боку завищена ціна порівнюється із небесами, або землею кулею: *Prices go sky-high whenever there is inflation* [4, c. 62].

Продуктивними виявились і просторові джерела. Так, наприклад фінансова неспроможність постає як зниження положення у просторі або втрата форми, наприклад *to fall into debts, to fall behind, to leave flat, etc.*: *Many people hurry to say that they will never fall into debts* [5, c. 74]; *Teenagers were more likely to fall behind with the rent* [4, c. 117]; *The robber took all my money and left me flat* [1, c. 202].

В окремих випадках фінансова неспроможність може виражатись через фізіологію людини, так звані соматизми. Зокрема спина символізує незахищеність, звідси фінансові проблеми актуалізуються через фізіологічну обмеженість переміщення у просторі: *How can I bargain when I've got my back to the wall?* [2, c. 73].

Часто вирази, що містять соматизми базуються на асоціативному зв'язку із позамовними явищами, що виражають нерелеванту дію: *Why should you pay through the nose?* [4, c. 144]; *I think that the new shop assistant has her hand in the till. There is cash missing every morning* [3, c. 73].

Джерелом утворення досліджуваних ідіом є також артефакти. Артефакт, з латинської *artefactum*, «штучно зроблений» – явище, процес, предмет, властивість предмету або процесу, поява якого в спостережуваних умовах за природних причин неможлива або є малоімовірною; це продукт людської діяльності, об'єкт матеріальної культури. Поява артефакту є ознакою цілеспрямованого втручання у процес або наявності якихось неврахованих чинників [16]. Ця референційна субкатегорія досліджуваних ідіоматичних виразів апелює до елементів одягу, котрі актуалізуються як показники матеріального

добробуту, і, відповідно відсутність або свідоме зменшення останніх – фінансову неспроможність – *Things are beginning to cost more and more. It looks as though we'll all have to tighten our belts* [4, с. 193]; *We would like a bigger house, but we must cut our coat according to our cloth* [2, с. 27].

Проведений аналіз показав, що фінансова неспроможність у ідіомах англійської мови актуалізується за допомогою дієслів у семантиці яких наявна сема «швидко переміщатися у просторі» to go, to run; «недбалий, хибний» – to throw, to splash; «обмежувати» – to tight, to cut, to reduce; прикметників із семою «обмежений» – thin, little, short; «позбавлений (форми, вмісту)» – flat, empty; прислівників, що вказують на рух донизу, позаду – down, behind. В англійській мові сферами джерелами утворення ідіом фінансової неспроможності виступають людина, світ природи, світ результатів людської діяльності. Висока продуктивність ідіоматичних виразів наведених вище типів, пояснюється тим, що антропоморфна сфера, предметна (артефакт), є основними моделями, які створюють базис для інтерпретації досліджуваного феномену. З іншого боку, подібна обробка мовного матеріалу важлива тому, що «в основі відношення до абстрактного імені лежать уявлення про його абстрактну сутність, яка склалась в даній культурі та передана традицією ...» [12, с. 35].

Перспективою подальшого дослідження є порівняльний аналіз досліджуваних ідіом в англійській та українській мовах.

Література:

1. Большая энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. – СПб : Фортинт, М. : Большая Российская энциклопедия, 2000. – 684 с.
2. Бульгина Е. Ю. Лексическое воплощение концепта «деньги» в современной публицистике / Е. Ю. Бульгина // Отражение русской языковой картины мира в лексике и грамматике. – Новосибирск, 1999. – С. 5–13.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
4. Голубева Е. В. Изучение концепта «деньги» методом семантического дифференциала [Электронный ресурс] / Е. В. Голубева // Языковая личность. Речевые жанры. Текст : сб. науч. трудов – М. : Прогресс, 2008. – С. 44–47. – Режим доступа : <http://litanalysis.narod.ru/Articles/2002/golubeva.pdf>.
5. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу / Голубовська Ірина Олександрівна. – К. : Логос, 2004. – 282 с.
6. Копиця В. Є. Концепт «гроші» в англійській та українській лінгвокультурах [Електронний ресурс] / В. Є. Копиця // Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Arif/2009_3/Kopijca.pdf
7. Кудрявцева Л. О. Сучасні аспекти дослідження мас-медійного дискурсу : експресія – вплив – маніпуляція / Л. О. Кудрявцева, Л. П. Дядечко, О. М. Дорофєєва та ін. // Мовознавство. – 2005. – № 1. – С. 25–31
8. Майоренко І. А. Концепт «деньги» в языковой картине мира (на материале русской и английской фразеологии) [Электронный ресурс] / И. А. Майоренко // Режим доступу : http://www.phillog.msu.ru/~rusist/bs/jsk_21.pdf
9. Милехина Т. А. Российские предприниматели и их речь (образ, концепты,
10. Пимонова Т. Г. Вербалізація субконцепту POVERTY в структурі англійського концепту WEALTH-POVERTY [Електронний ресурс] / Т. Г. Пимонова // Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>
11. Струк О. В. Асоціативне поле концепту ГРОШІ / О. В. Струк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – № 16 : Філологічні науки. Мовознавство. – С. 98–101.
12. Чернейко Л. О. Лінгво-філософський аналіз абстрактного імені / Л. О. Чернейко. – М., 1997. – 157 с.
13. Чернишенко І. А. Ціннісні концепти «БАГАТСТВО» та «БІДНІСТЬ» у фразеологічних картинах світу англійської та української мов / І. А. Чернишенко // Мова і культура. (Науковий журнал). – К. : Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2008. – Вип. 10. – Т. V (105). – 328 с. – С. 154–161. – XVI Міжнародна наукова конференція «МОВА І КУЛЬТУРА» – Київ, 23-27 червня 2007 р.
14. Geeraerts D. Thories of Linguistic Semantics / Geeraerts Dirk. – Oxford University Press, 2010. – 362 p.
15. Lakoff G. Metaphors We Live by / G. Lakoff, M. Johnson – Chicago: University of Chicago Press, 1980. – 280 p.
16. Prinz J. Furnishing the Mind: Concepts and Their Perceptual Basis. – Cambridge, Mass: MIT Press, 2004. – 368 p.
17. www.metaphorik.de/10/beliakov.pdf
18. www.metaphorik.de/07/zinken.pdf

Список джерел ілюстративного матеріалу:

1. Collins Cobuild Dictionary of Phrasal Verbs. – 2nd edition. – London : Harper Collins Publishers, 2006. – 512 p.
2. Magnuson W. Canadian English Idioms. Sayings and Expressions. – Prairie House Books Calgary, Alberta, Canada, 1993. – 112 p.
3. The Oxford Dictionary of English Proverbs / [ed. by F.P.Wilson]. – Oxford University Press 1992. – 860 p.
4. Oxford Dictionary of Current Idiomatic English. V1. Phrasal Verbs / [ed. by A.P.Cowie, R. Mackin]. – Oxford University Press 1991. – 396 p.
5. Oxford Dictionary of Current Idiomatic English. V2. English Idioms / [ed. by A. P. Cowie & R. Mackin] – Oxford University Press 1991. – 690 p.

УДК 81'1(045)

Н. К. Кобиленко,

Маріупольський державний університет, м. Маріуполь

КОРЕЛЯЦІЯ ПОНЯТЬ КОНЦЕПТ І СИМВОЛ У КОГНІТИВНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

У статті розглянуто історію розвитку науки когнітологія, та її зв'язок з символологією. Вказано на важливість розгляду значення поняття «концепт», як базового поняття когнітивної лінгвістики. Подається кілька теорій, понять та термінів когнітивістів, введених в науковий обіг.

Ключові слова: когнітивна лінгвістика, когнітологія, концепт, концептуальна система, символ.

CORRELATION OF THE NOTIONS CONCEPT AND SYMBOL IN COGNITIVE LINGUISTICS

The article presents the review of the history of cognitive science and correlation with symbology. Issues of cognitive linguistics don't leave the field linguistic research. Cognitive linguistics referred to as a scientific paradigm. There given some steps that cognitive linguistics has already passed since it was founded up to the present time. There specified the importance of consideration of the meaning of the «concept» as the basic notion of cognitive linguistics. There considered several theories, notions and terms of the cognitive studies introduced into the scientific practice. There regarded the works of home and foreign scientists who researched this problem.

Keywords: cognitive linguistics, cognitive science, concept, conceptual system, symbol.